

רועה? ששה עשר מיל:

שואלת הגמרא: **מנא הני מילי**, מנין שזה הוא שיעור הצירוף?

אמר פירש רבה בר שילא:

משום **דאמר קרא** [ירמיה לג יג]: **"עוד תעבורנה הצאן על ידי מונח"**. כלומר, אם יכולות הבהמות לימנות על ידי רועה אחד, כי אז שם **"צאן אחד"** עליהם, ואז **"תעבורנה"** תחת השבט, כמאמר הכתוב **"כל אשר יעבור תחת השבט"**.

וקים להו לרבנן, דשיתסר מיל שלטא ביה עינא דרועה [ידוע לחכמים, שעד ששה עשר מיל שולטת עינו של הרועה].⁽¹³⁾

שנינו במשנה: **היו בין אלו לאלו שלשים ושנים מיל, אין מצטרפין:**

תמהה הגמרא על סתירת הסיפא לרישא:

היו בין אלו לאלו שלשים ושנים מיל, אין מצטרפין, [יתבאר בגמרא הסתירה מן הרישא לסיפא].⁽¹¹⁾

ואם היו לו בהמות **באמצע** [בתוך שלשים ושנים המיל, שמשני עבריהם יש בהמות] הרי זה **מביא ומעשרן באמצע**. כלומר, אותן שבאמצע מצרפות את אלו שבצדדים לחיוב מעשר.⁽¹²⁾

רבי מאיר אומר:

הירדן מפסיק למעשר בהמה. כלומר, אם היו לו חמש בהמות מכאן וחמש בהמות מכאן והירדן ביניהם אין הם מצטרפות למעשר בהמה, ויתבאר הטעם בגמרא.

גמרא:

שנינו במשנה: מעשר בהמה מצטרף כמלא רגל בהמה רועה, וכמה היא רגל בהמה

יש לדחות, דאיירי לאחר הגורן [ראה לקמן נו ב זמני הגרנות מדרבנן למעשר בהמה], וכל שלא נצטרפו מותר למכור ולשחוט, אבל אם נצטרפו אסור למכור ולשחוט, אבל לא משמע כן, שהרי עדיין לא שנינו מצות גרנות.

12. כתב רש"י: והאי דקתני מביא ומעשרן באמצע, לא מביא ממש קאמר. פירושו: לא מביא ומעשרן באמצע, אלא מביא את כולם לדיר בכל מקום שהוא, ומעשרן.

13. לכאורה יש לעיין: כיון ששולטת עינו של רועה עד ששה עשר מיל, אם כן, ממילא יכולות בהמות הפזורות בשטח של שלשים ושנים מיל לימנות, שהרי הרועה יכול לעמוד באמצע העדר ולמנות עד ששה עשר מיל מכל צד! ?

היא, שהבהמה אינה מתרחקת יותר משום שאין הרועה יכול לשומרה ואינו מניחה לילך יותר. **ורבינו גרשום** כתב: כלומר, כל אותן בהמות של איש אחד שרועות בשדה אחד כשיעור שרגל בהמה הולכת ורועה, ורועה אחד יכול לשומרן.

11. כתב החזון איש [בכורות כז ג]: שמעינן מכאן דחייב לעשר [ומצות מעשר בהמה אינה רשות, ראה בזה בהקדמת פרק זה], דאם מעשר בהמה רשות מאי נפקותא בצירוף, הלא בשעת מנין המעשר צריך להביאן למקום אחד, ואם היה בין אלו לאלו שלשים ושנים מיל והביאן למקום אחד שפיר מעשר, דהרי השתא נתחייבו, ועל כרחך כשמצטרפין חייב להביאן למקום אחד ולעשרן, וכדתנן "היו לו באמצע מביא ומעשרן באמצע", והיינו שחייב להביאן. ומיהו